

Deixem que els infants juguin amb materials de dins l'estança a fora a l'espai exterior?

Ita Sánchez i l'equip educatiu de l'EBM Marrecs i l'EBM Mainada de Sant Just Desvern

Moltes vegades ens trobem amb situacions que ens fan ballar el cap. A moltes escoles, una escena quotidiana pot esdevenir el punt de partida d'una reflexió profunda: què fem quan un infant vol treure un material de dins l'estança cap a l'espai exterior?, ho permetem?, posem límits?, amb quins criteris?

D'on neix aquesta reflexió?

Fa temps que dono voltes a aquesta reflexió, com a educadora i com a formadora. A totes les escoles on he treballat, aquest tema ha sorgit sovint, però mai no s'ha acabat de resoldre del tot, ja que genera moltes preguntes sense una resposta clara.

Fa un temps vaig escriure un petit article a través de l'empresa on treballo actualment, Patis Naturals, i va despertar molt d'interès. Posteriorment vaig aprofundir en aquest tema en el marc d'una formació que vaig oferir sobre l'espai exterior a les escoles bressol EBM Marrecs i EBM Mainada de Sant Just Desvern.

A partir de l'article i d'experiències viscudes a l'escoleta, vam obrir un espai de debat pedagògic que ens va permetre qüestionar pràctiques, revisar criteris i explorar noves possibilitats. Aquí compartim algunes idees i preguntes que ens van ajudar a avançar.

El joc, els materials i l'espai com a eixos d'aprenentatge

Entenem el joc com a eina essencial d'aprenentatge i expressió. Quan un infant decideix portar un material

de dins a fora, potser no ho fa només per curiositat o desig momentani. Pot estar mostrant una necessitat de continuïtat del joc iniciat, una forma d'exploració més rica, o fins i tot buscant seguretat emocional.

El moviment entre l'espai interior i exterior no és només físic: és també simbòlic i pedagògic. I aquí els materials juguen un paper fonamental. Si limitem el moviment d'aquests elements, estem també posant límits a les seves connexions, narratives i al seu joc d'exploració.

Aspectes a tenir en compte

Per reflexionar sobre aquest tema, vam organitzar el debat a partir de tres grans blocs:

El joc i l'infant

- Què ens diu un infant quan vol traslladar un material a fora?
- Estem respectant el seu procés de joc quan l'aturem?
- Com podem facilitar la continuïtat i fluïdesa del joc entre dins i fora?

Els espais i el valor que els donem

- L'espai exterior és igual de valuós que l'interior?
- Quins materials oferim a fora? Hi ha una jerarquia de qualitat?
- Com perceben els infants aquestes diferències?

L'organització i la cura dels materials

- Quines normes establím sobre els materials?
- Els infants poden participar en el seu manteniment?
- Estem disponibles per observar què necessiten realment a l'espai exterior?

L'experiència compartida a Sant Just

Durant la formació amb els equips de les escoles Marrecs i Mainada, vam observar que no hi ha una única resposta correcta. Alguns equips permeten lliurement el moviment de materials, altres limiten o adapten aquesta pràctica segons el tipus de material i n'hi ha que reserven materials específics per a fora.

A través del debat vam arribar a preguntes profundes, com ara:

- I si l'espai exterior estigués realment pensat per oferir riquesa i possibilitats, caldria treure-hi materials de dins?
- Potser el problema no és el moviment dels materials, sinó la manca d'intencionalitat en la preparació dels espais exteriors?
- Per què sovint es té menys cura dels materials de fora? És un reflex de la mirada adulta sobre l'espai?

Aquest intercanvi va ser una oportunitat per desmuntar idees preconcebudes i observar com, des del diàleg i la flexibilitat, es poden generar acords pedagògics significatius.

Cap a una resolució (oberta i consensuada)

No vam arribar a una recepta tancada i rígida, i això és, precisament, el valor de la reflexió. Però sí que vam poder identificar acords importants:

- Observar i escoltar els infants és essencial per prendre decisions encertades.
- No hi ha materials prohibits per defecte: tot depèn del context, l'ús i l'acompanyament adult.

- La coherència d'equip és clau: més enllà de la norma concreta, cal que les decisions tinguin sentit dins del projecte educatiu compartit.
- Una possible via pot ser fer una prova pilot, observar, avaluar i ajustar la proposta segons el que es detecti en el joc real dels infants.

Conclusió

La pregunta inicial –deixem que els infants treguin materials a fora?– ens n'ha obert moltes altres. I això és el que fa valuosa una reflexió pedagògica: no tancar, sinó obrir camins.

La clau no és tant si deixem o no deixem, sinó per què ho fem, amb quina mirada i amb quina intenció educativa. Si mantenim el joc viu, l'infant al centre i el diàleg obert dins dels equips, sempre estarem avançant cap a una pràctica més conscient i respectuosa.

Esperem que aquest article us ajudi a la reflexió en els vostres centres. ■

Ita Sánchez, mestra, formadora i coordinadora pedagògica de Patis Naturals.

Equip educatiu de l'EBM Marrecs i EBM Mainada, de Sant Just Desvern.